

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA GLAZBENU UMJETNOST
STUDIJ GLAZBENE PEDAGOGIJE

IVANA PUŠIĆ

**MIŠLJENJA UČENIKA O NASTAVNIM
PODRUČJIMA U NASTAVI
GLAZBENE KULTURE**

DIPLOMSKI RAD

Mentor:
doc. dr. sc. Jasna Šulentić Begić
Komentor:
dr. sc. Amir Begić

Osijek, 2018.

TEORIJSKI DIO

Nastava glazbe kroz
povijest

Nastava Glazbene
kulture

Nastavna područja
nastave Glazbene
kulture

EMPIRIJSKI DIO

Određenje problema
istraživanja

Provođenje istraživanja

Rezultati i rasprava

Teorijski dio

Nastava glazbe kroz povijest

1874.

Školski zakon: *Pjevanje narodnih pjesama*

1888.

Školski zakon: *crkveno i svjetovno pjevanje*

1944.

Pjevanje

1954./55.

Glazbeni odgoj

1960.

Muzički odgoj

1972.

Glazbeni odgoj

2006./07.

Otvoreni model: *Glazbena kultura*

Nastava Glazbene kulture

obvezna aktivnost:
slušanje glazbe

*psihološko i
kulturno estetsko
načelo*

**otvoreni
model**

središte pozornosti:
učenikova
glazbena aktivnost

slobodan izbor
nastavnih sadržaja

Nastavna područja u nastavi Glazbene kulture

Pjevanje

„najelementarniji, najspontaniji i najprirodniji način glazbenog ponašanja čovjeka“ (Rojko, 1996: 107).

obrada pjesme po sluhu

sloboda u izboru pjesama

među najomiljenijim područjima nastave glazbe

pridaje mu se veća važnost nego što bi trebala

Sviranje

„Zadaća sviranja jest sviranje kao takvo, a ne (samo) učenje konkretnoga glazbenog komada“ (*Nastavni plan i program za osnovnu školu*, 2006: 67).

sviranje u razredu i sviranje u ansamblu/orkestru

nema umjetničku vrijednost i ne pridonosi razvoju glazbenog ukusa

ni kod dječaka ni kod djevojčica nema „značajno mjesto na popisu omiljenih aktivnosti“ (Dobrota i Obradović, 2012: 120)

učitelji se ne osjećaju kompetentnima u području sviranja i zbog toga ga manje preferiraju

Glazbeno stvaralaštvo/Glazbene igre

sinonimi: *kreativnost i improvizacija*

„Bolje ne stvarati ništa nego stvarati bilo što“ (Rojko, 1996: 201).

*glazbene igre s pjevanjem, glazbene igre s ritmovima/melodijama i
glazbene igre uz slušanje glazbe*

učenici mlađe dobi su zainteresirani za *glazbene igre*, a njihov interes opada s odrastanjem

Slušanje glazbe

jedino obavezno područje u nastavi glazbe

slušanje umjetničke, narodne, popularne i jazz-glazbe

mora biti metodički ispravno vođeno kako bi bilo uspješno

pozitivni statovi prema slušanju opadaju odrastanjem

iako učenici umjetničku glazbu u slobodno vrijeme ne slušaju, imaju pozitivan stav prema njoj

Empirijski dio

Opis tijeka istraživanja

- potreba povratnih informacija učenika o nastavnim područjima u nastavi Glazbene kulture

problem

- utvrditi preferencije učenika prema nastavnim područjima u nastavi Glazbene kulture te otkriti postoje li razlike u preferencijama

cilj

- travanj 2018. godine

vrijeme

- dvije osnovne škole na području grada Osijeka

mjesto

- 280 učenika četvrtih, šestih i osmih razreda

ispitanici

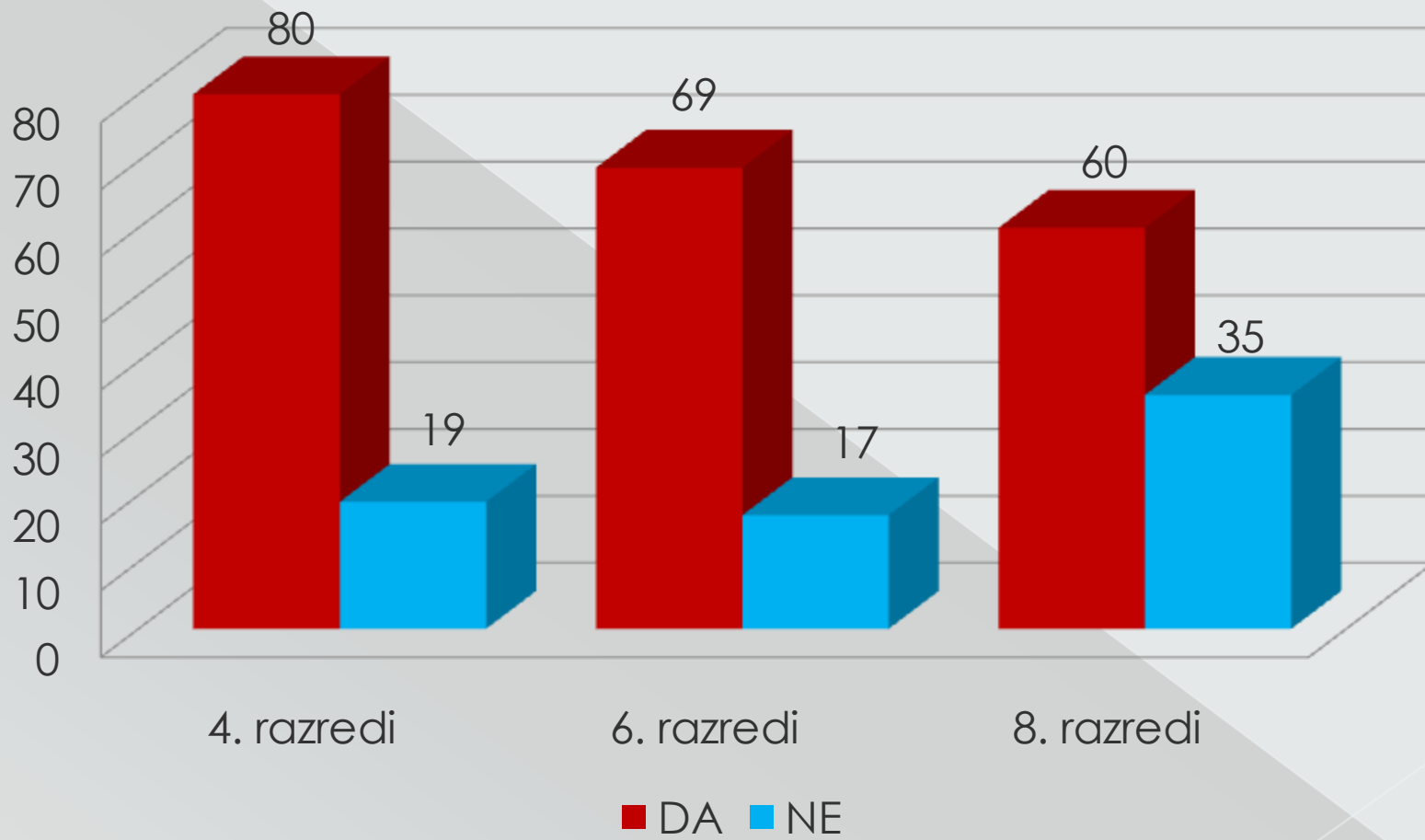

- anketiranje
- anketni upitnik

postupak i instrument

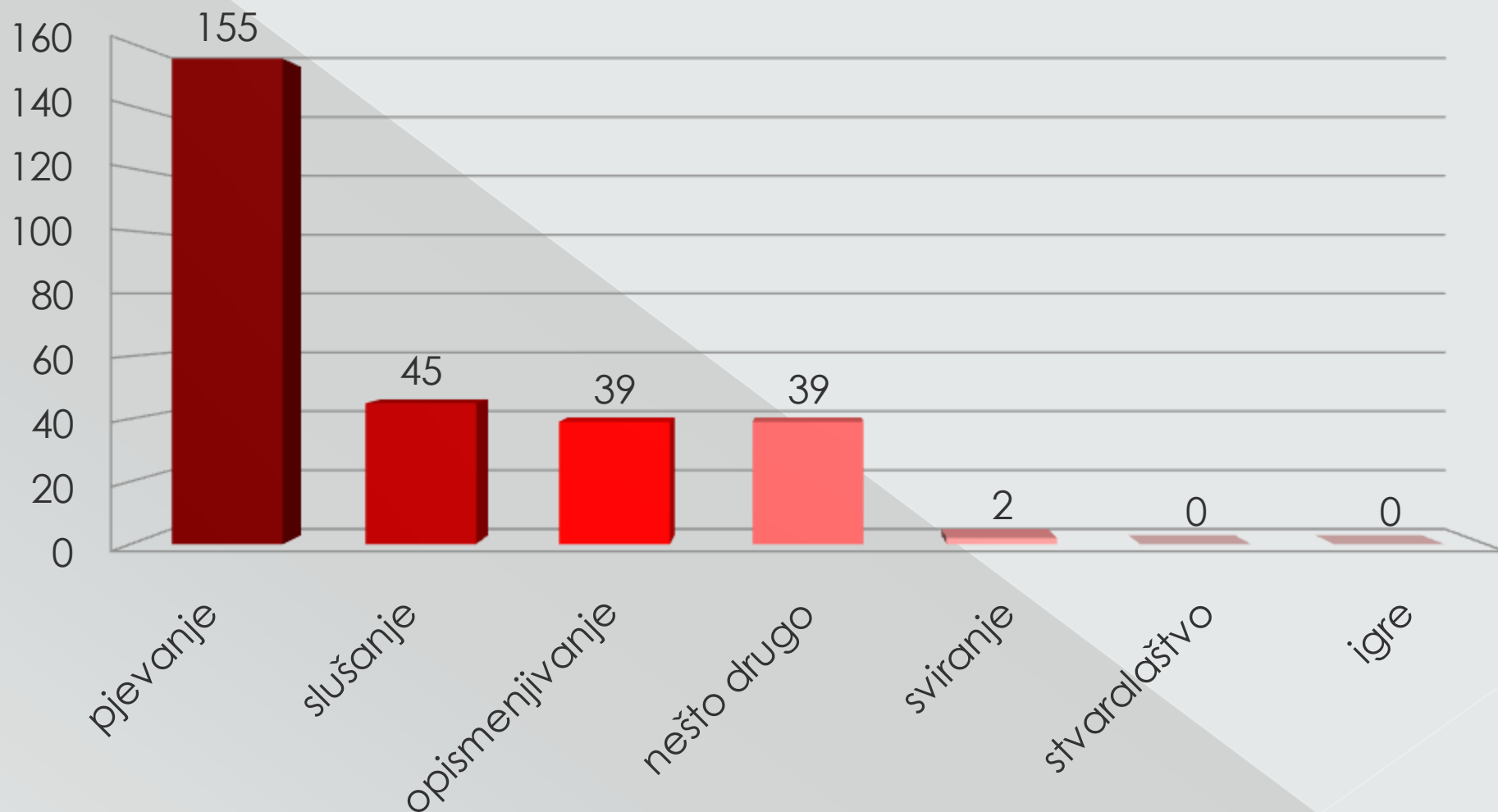

Voliš li nastavu Glazbene kulture?

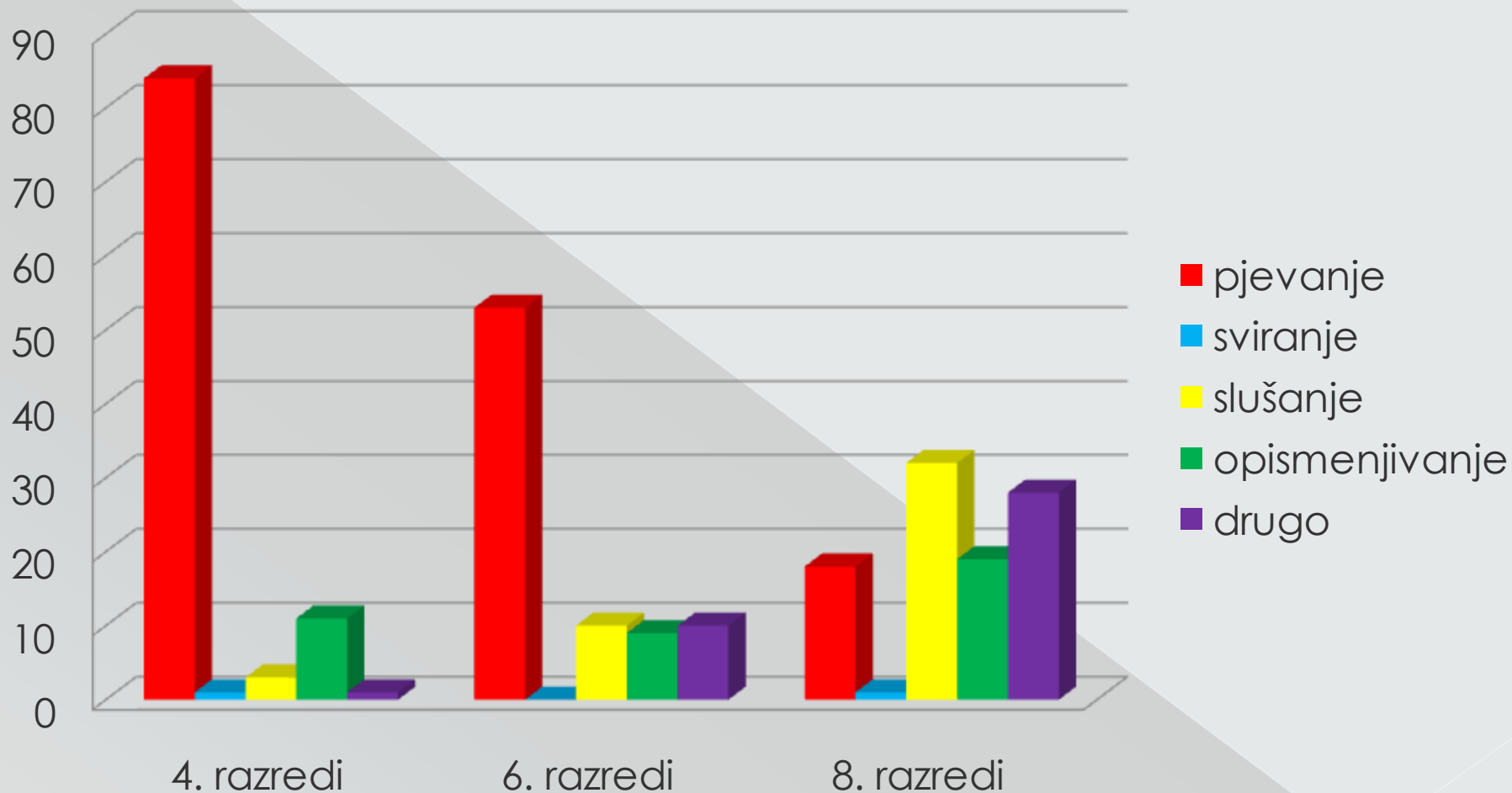
Grafikon 1. Stav prema predmetu s obzirom na razred

Što najviše radite na nastavi Glazbene kulture?

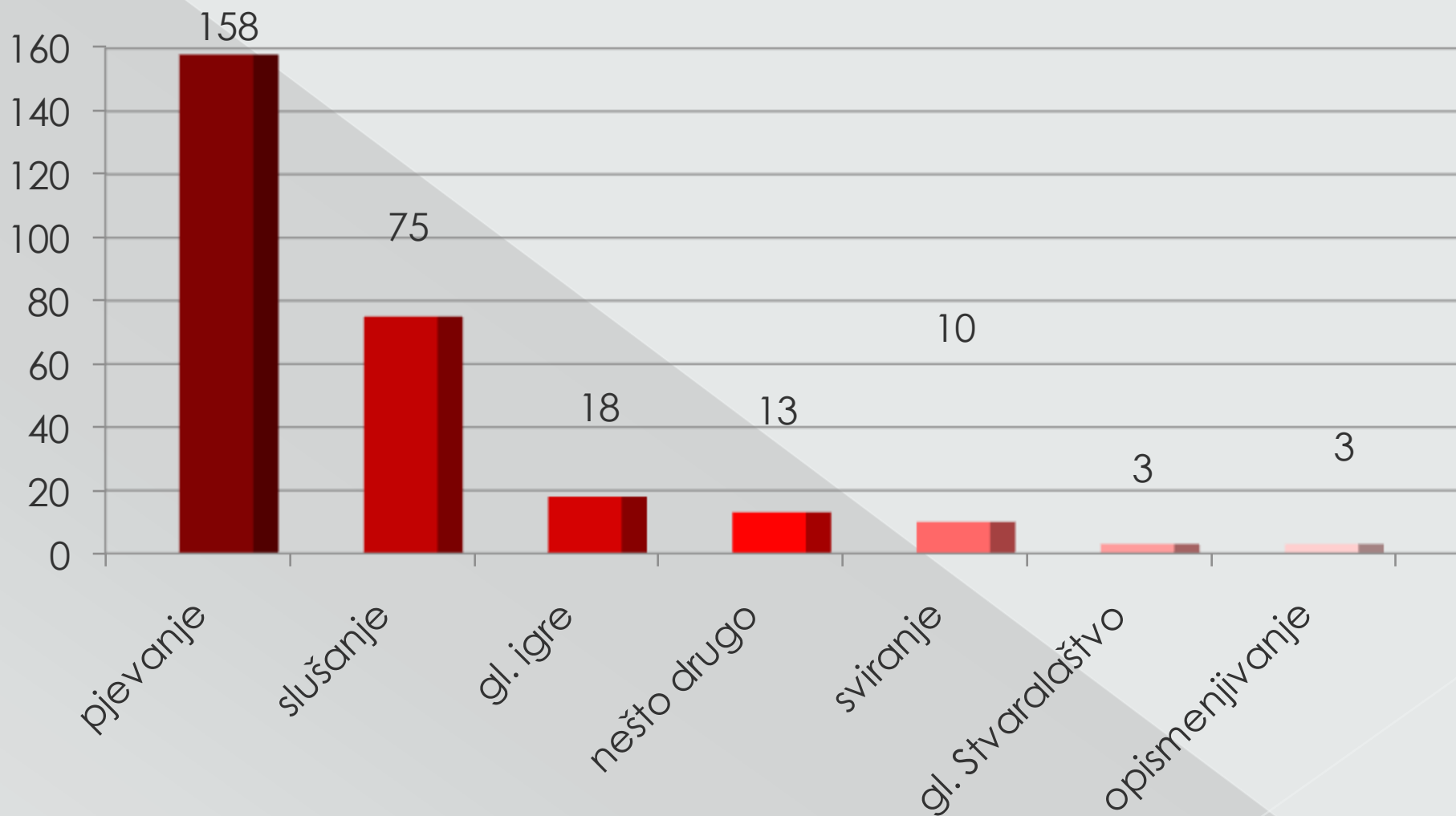
Grafikon 2. Zastupljenost nastavnih područja prema mišljenju učenika

Što najviše radite na nastavi Glazbene kulture?

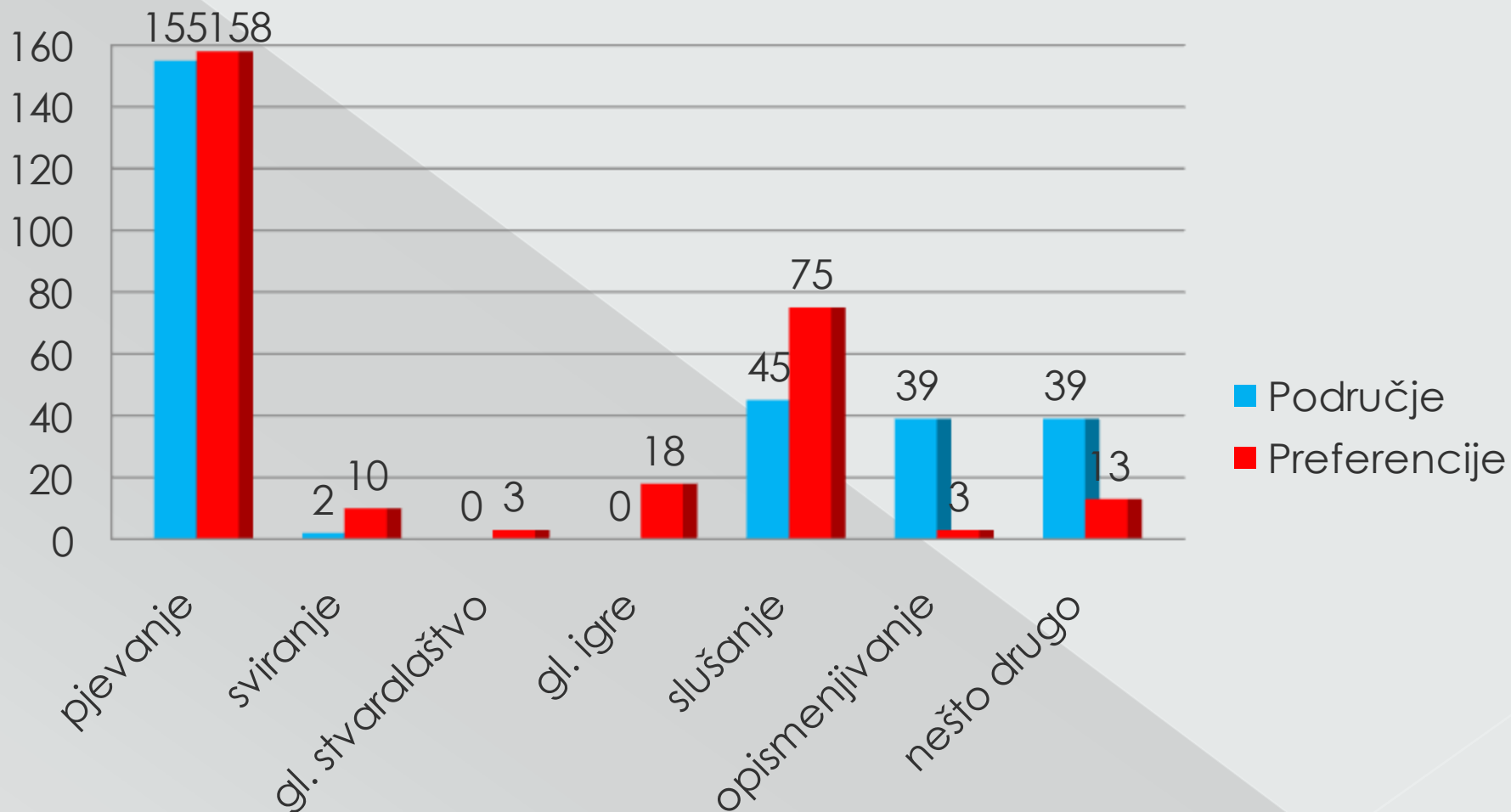
Grafikon 3. Zastupljenost nastavnih područja prema mišljenju učenika s obzirom na razred

Što najviše voliš na nastavi Glazbene kulture?

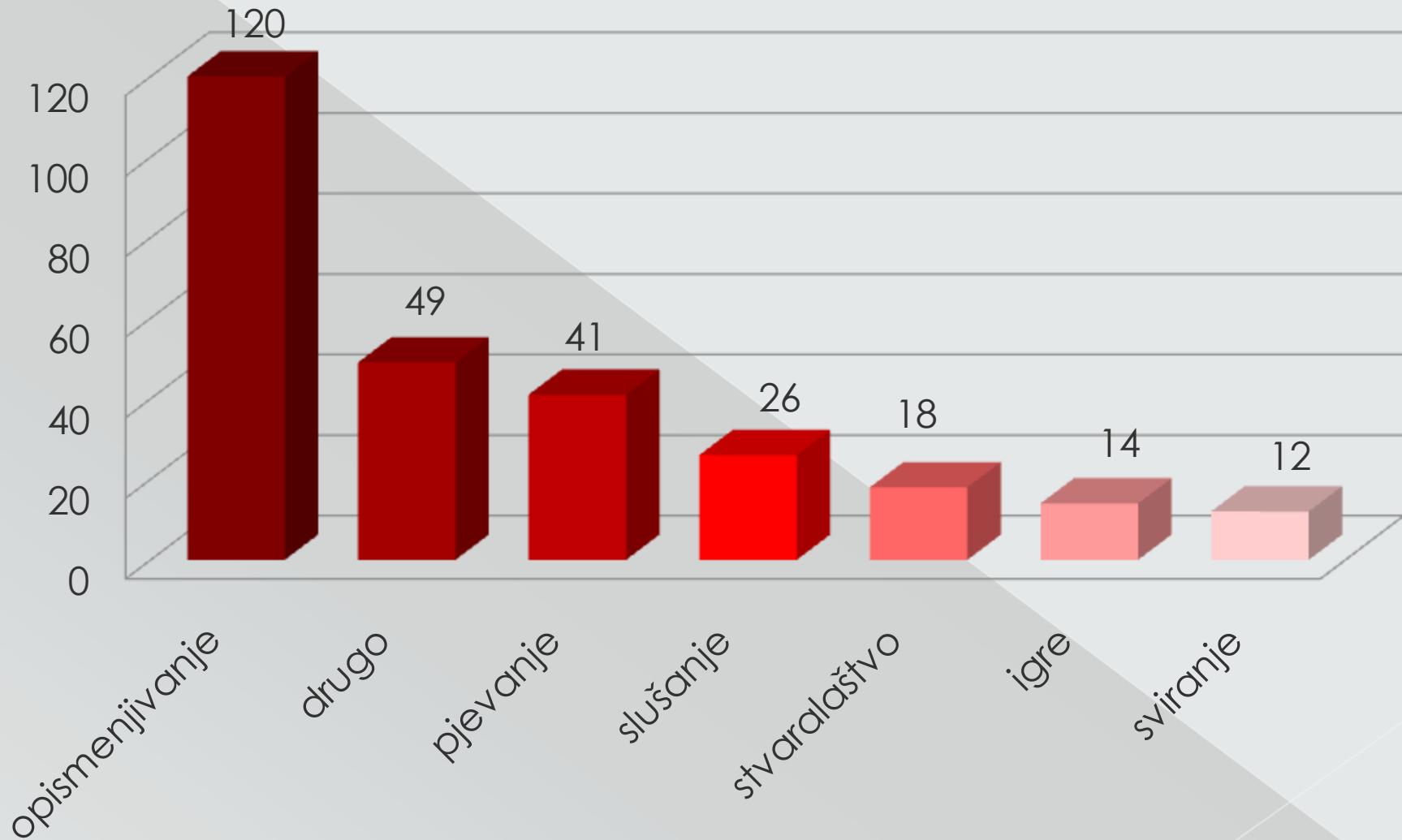
Grafikon 4. Preferencije učenika prema nastavnim područjima

Je li vrijeme posvećeno različitim nastavnim područjima u nastavi Glazbene kulture proporcionalno preferencijama učenika prema nastavnim područjima?

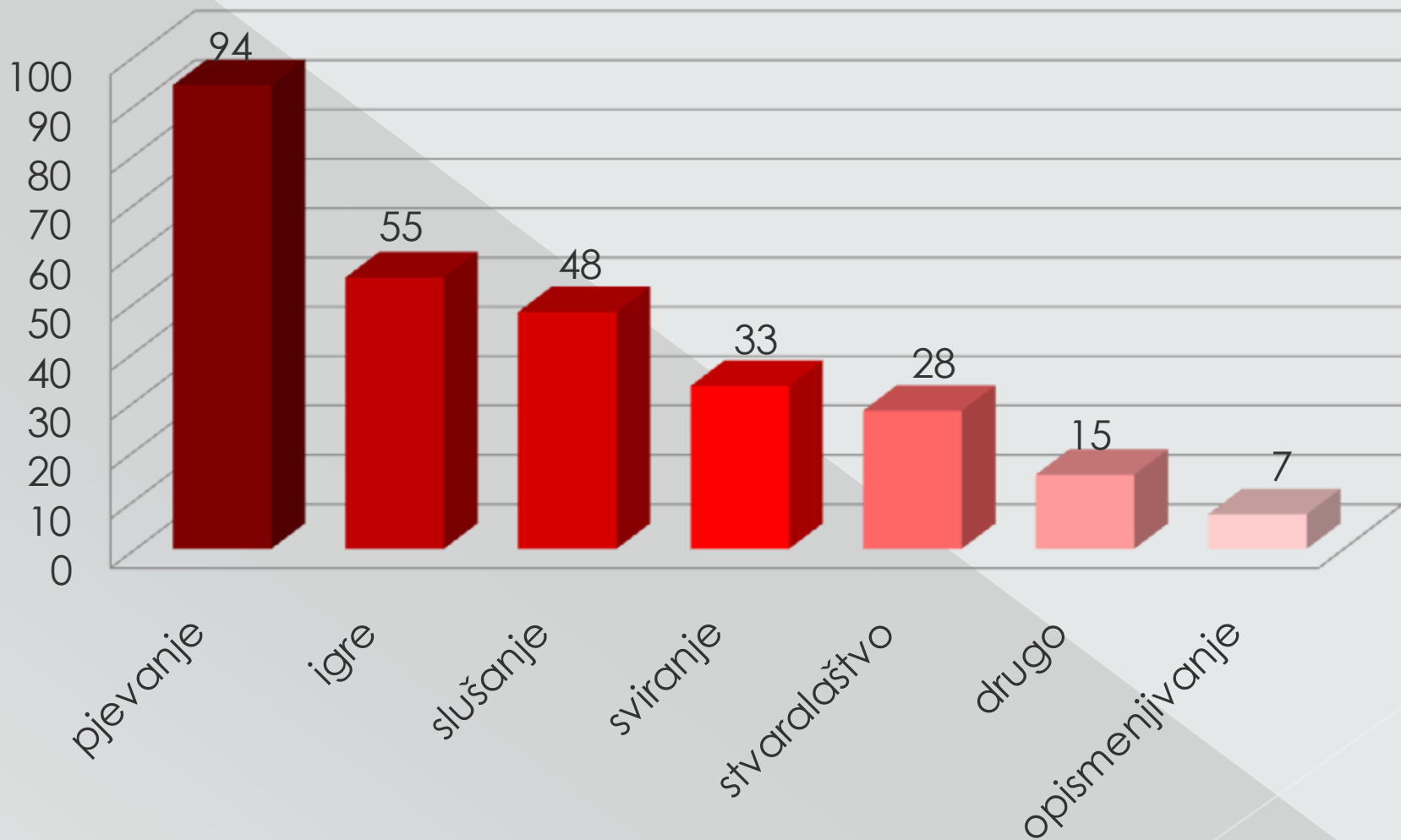
Grafikon 5. Usporedba zastupljenosti i preferencija učenika prema nastavnim područjima

Što najmanje voliš na nastavi Glazbene kulture?

Grafikon 6. Mišljenje učenika o nastavnim područjima koja ne vole

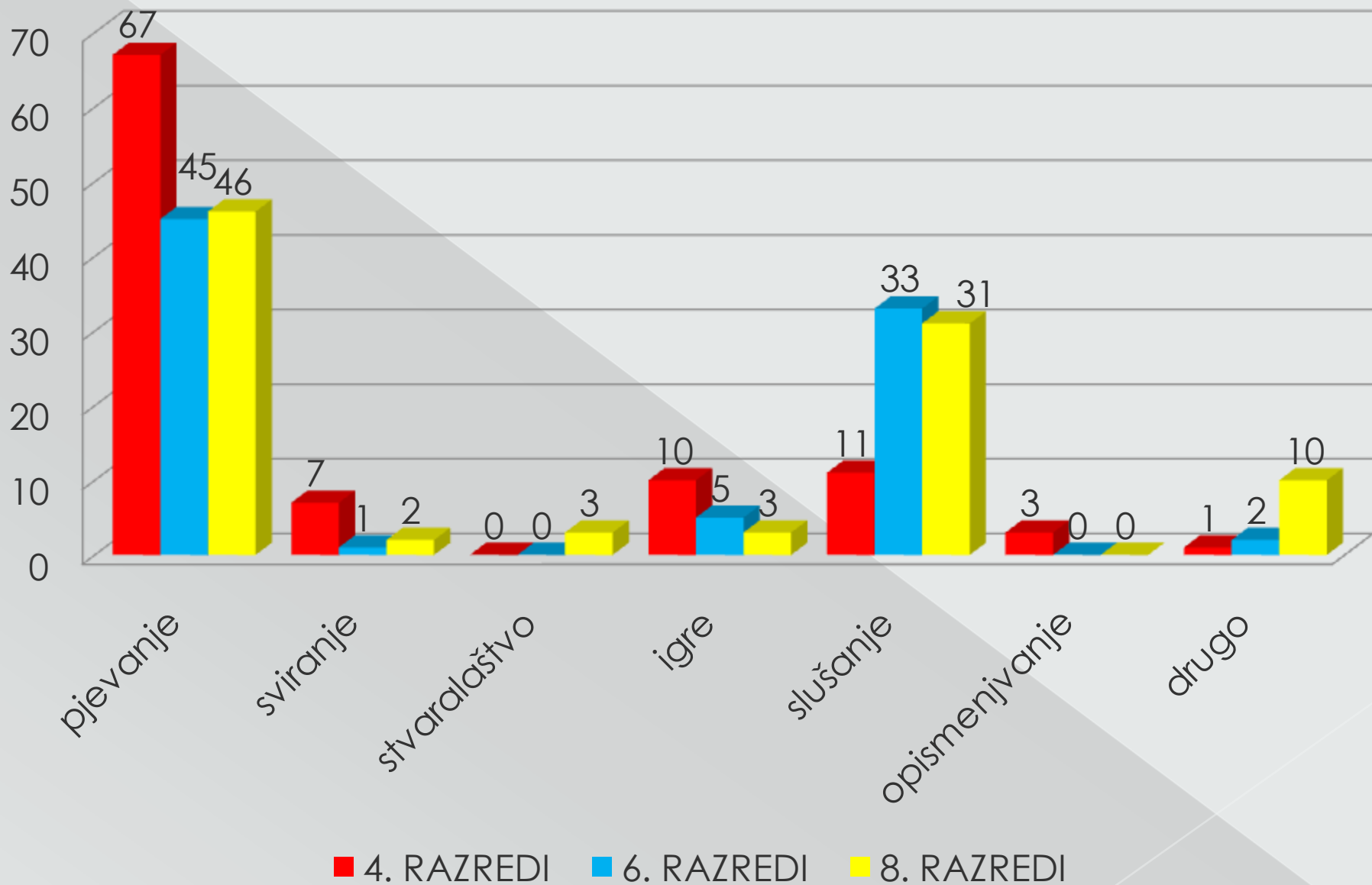
Što bi volio/voljela da najviše radite na nastavi Glazbene kulture?

Grafikon 7. Mišljenje učenika o tome što bi najviše voljeli raditi

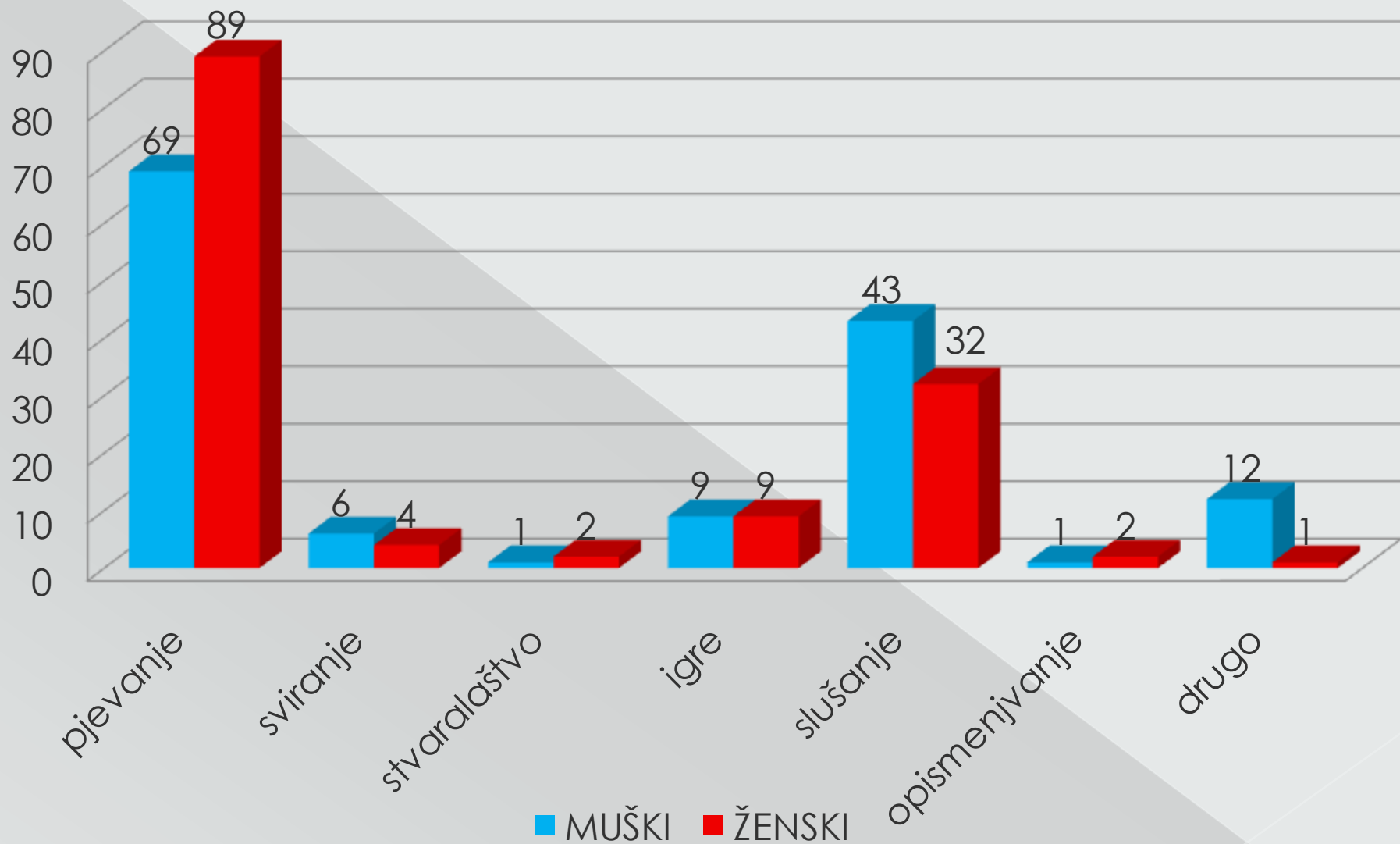

Postoji li statistički značajna razlika u preferencijama prema nastavnim područjima s obzirom na dob učenika?

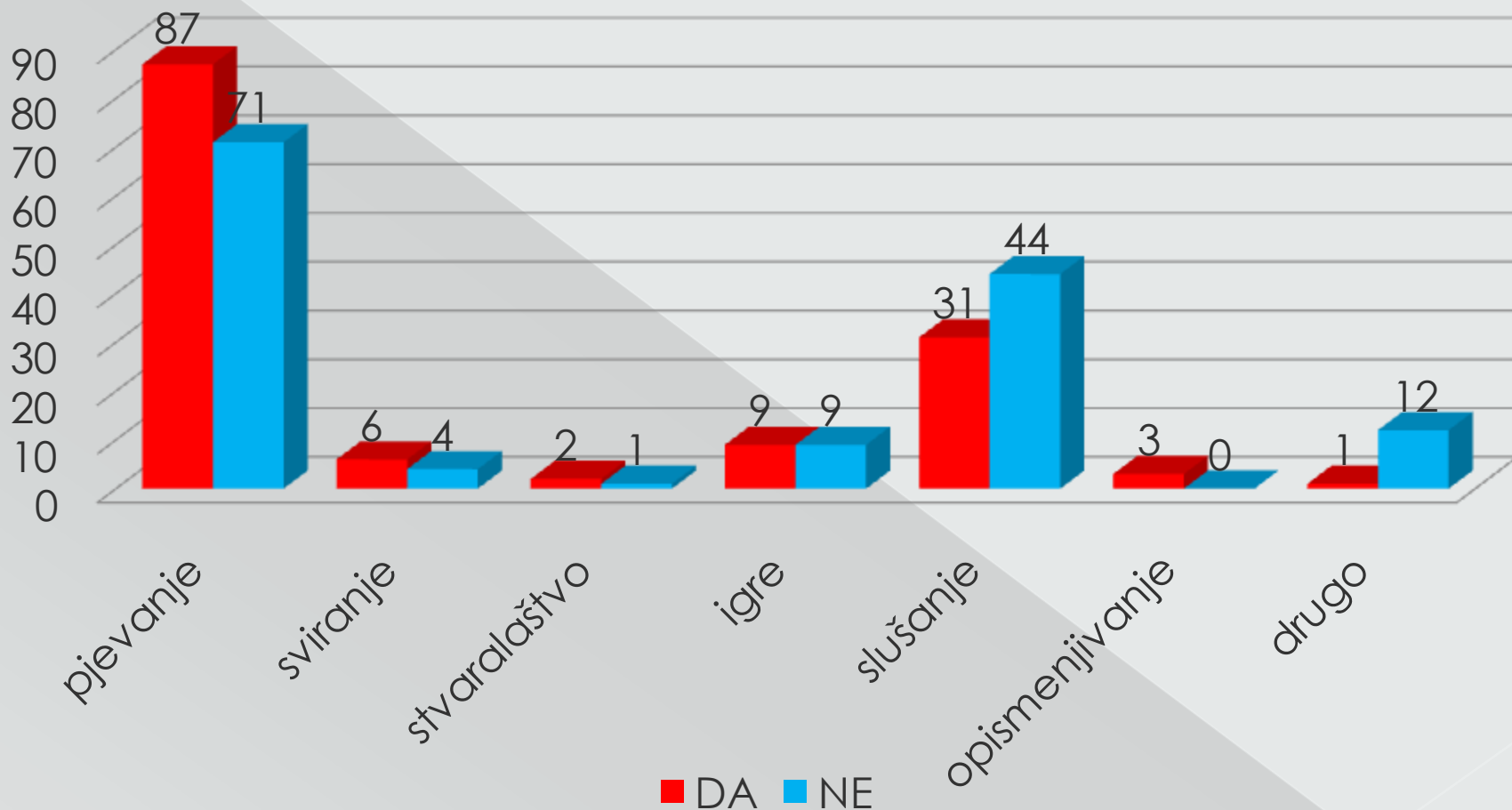
Grafikon 8. Usporedba preferencija nastavnih područja s obzirom na dob

Postoji li statistički značajna razlika u preferencijama prema nastavnim područjima s obzirom na spol učenika?

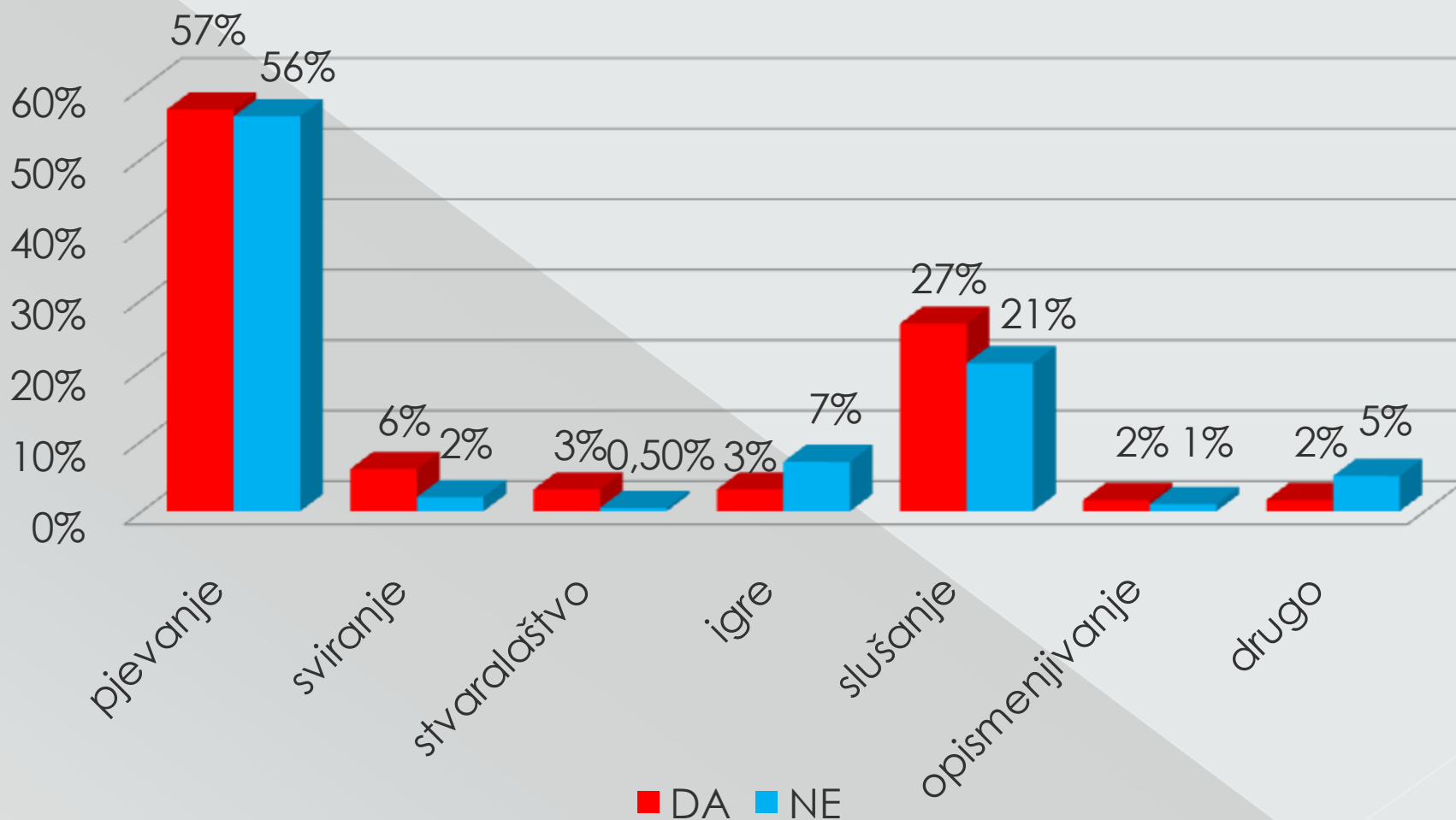
Grafikon 9. Usporedba preferencija nastavnih područja s obzirom na spol

Postoji li statistički značajna razlika u preferencijama prema nastavnim područjima s obzirom na (ne)pohađanje izvannastavne/izvanškolske glazbene aktivnosti?

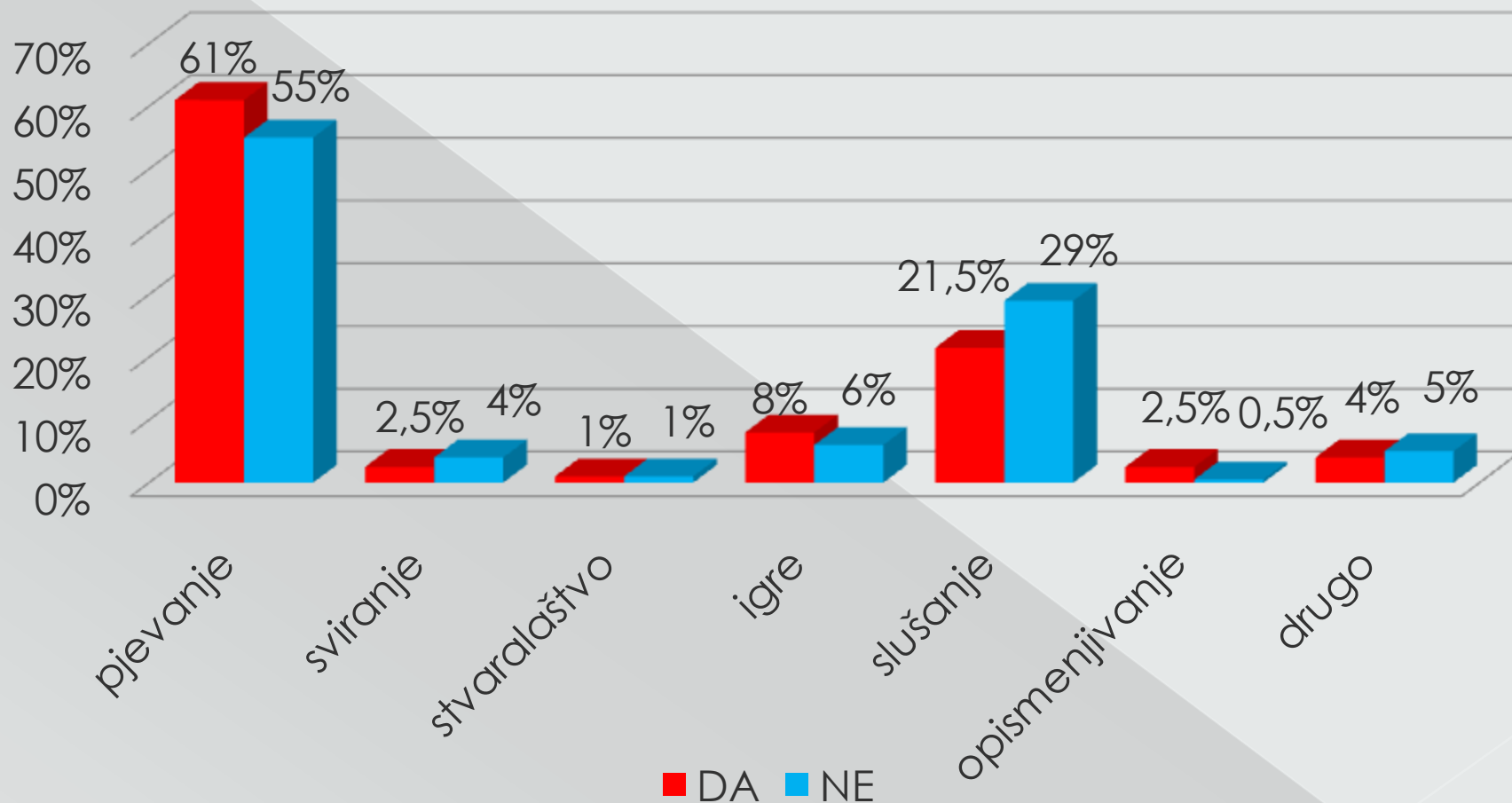
Grafikon 9. Usporedba preferencija nastavnih područja s obzirom na izvannastavne/izvanškolske aktivnosti

Postoji li statistički značajna razlika u preferencijama prema nastavnim područjima s obzirom na (ne)slušanje umjetničke glazbe u slobodno vrijeme?

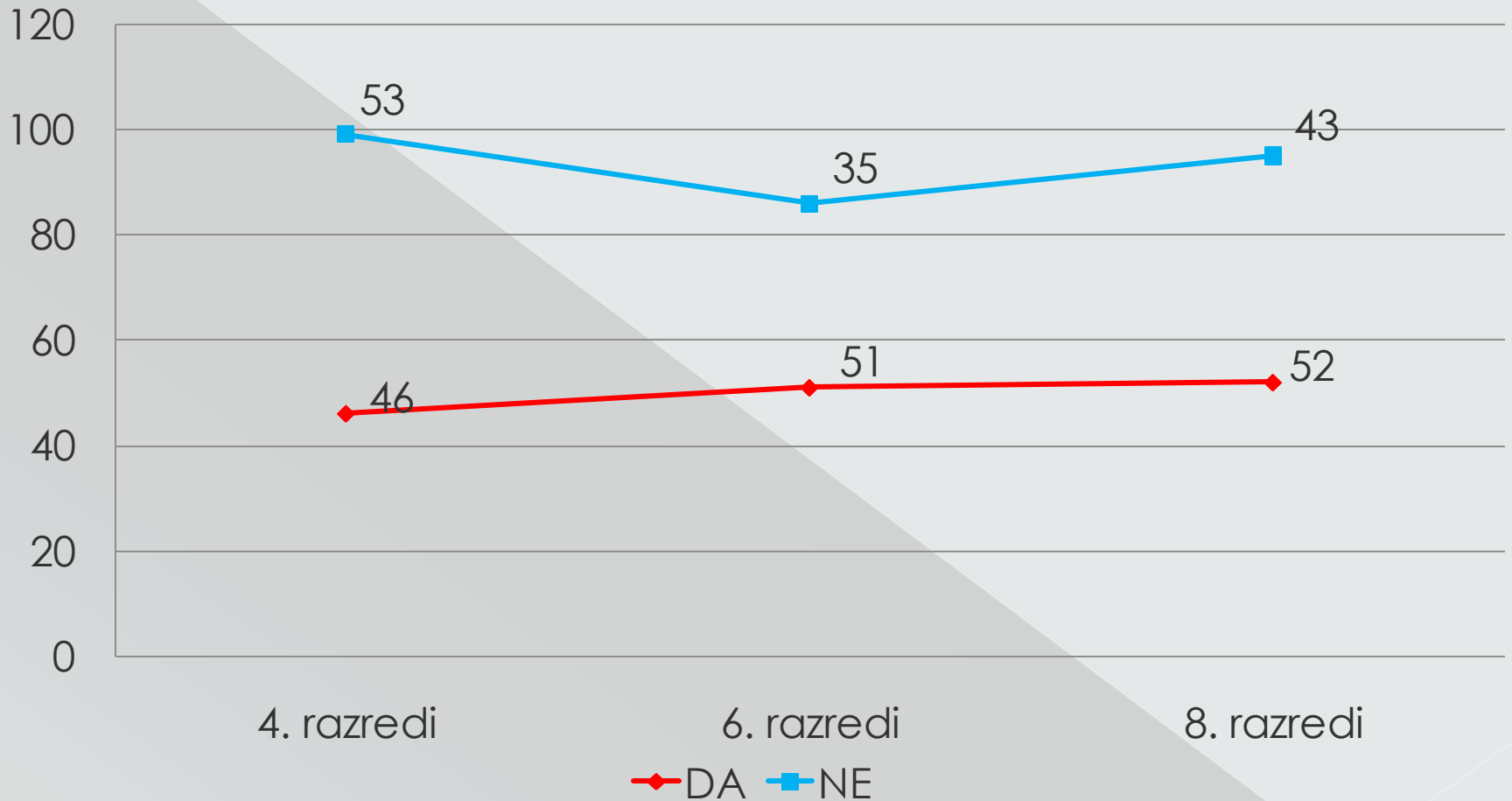
Grafikon 9. Usporedba preferencija nastavnih područja s obzirom na slušanje umjetničke glazbe u slobodno vrijeme

Postoji li statistički značajna razlika u preferencijama prema nastavnim područjima s obzirom na to slušaju li roditelji učenika umjetničku glazbu?

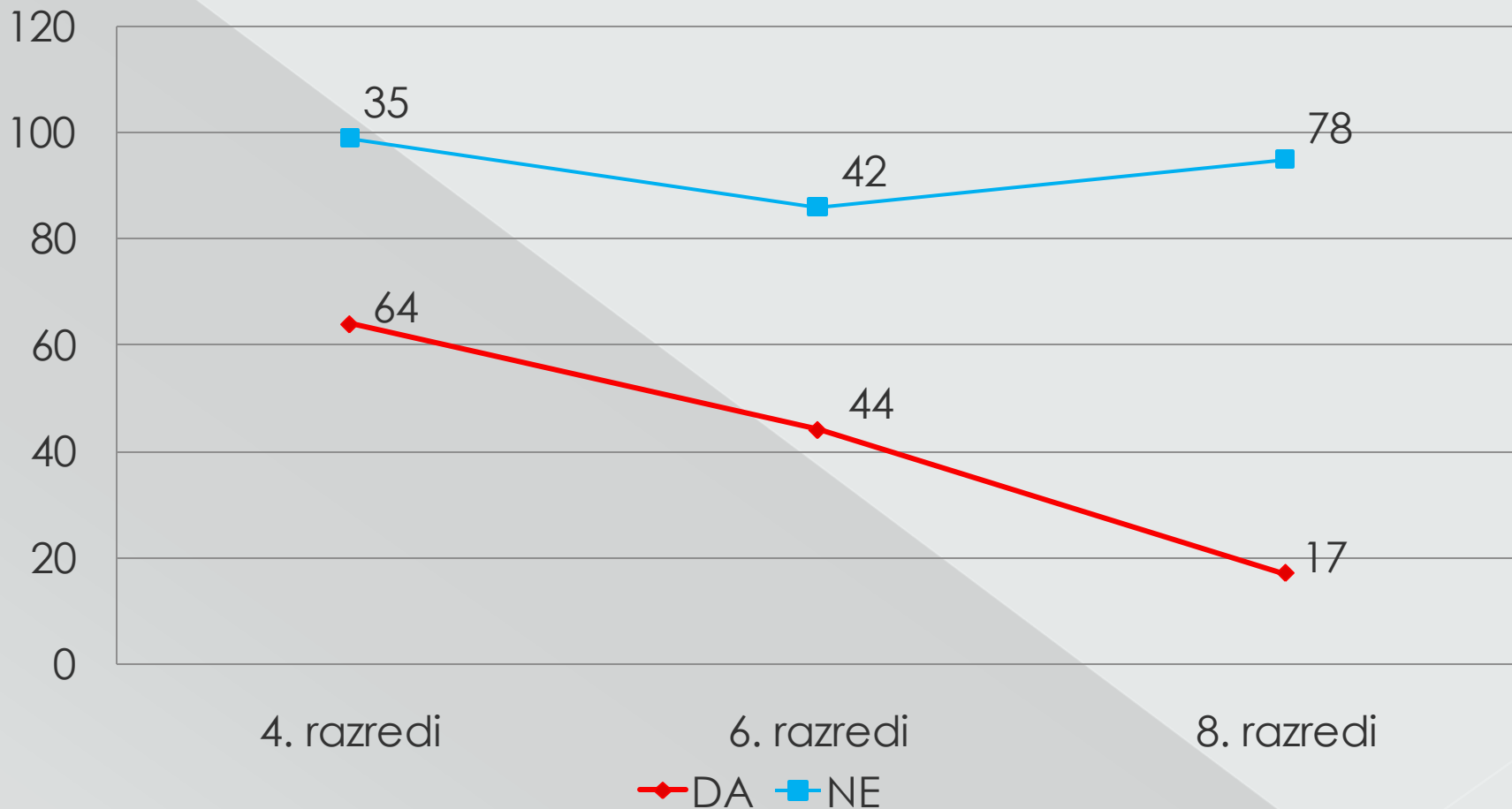
Grafikon 10. Usporedba preferencija nastavnih područja s obzirom na to slušaju li roditelji učenika umjetničku glazbu

Misle li učenici da mediji utječu na njihov glazbeni ukus?

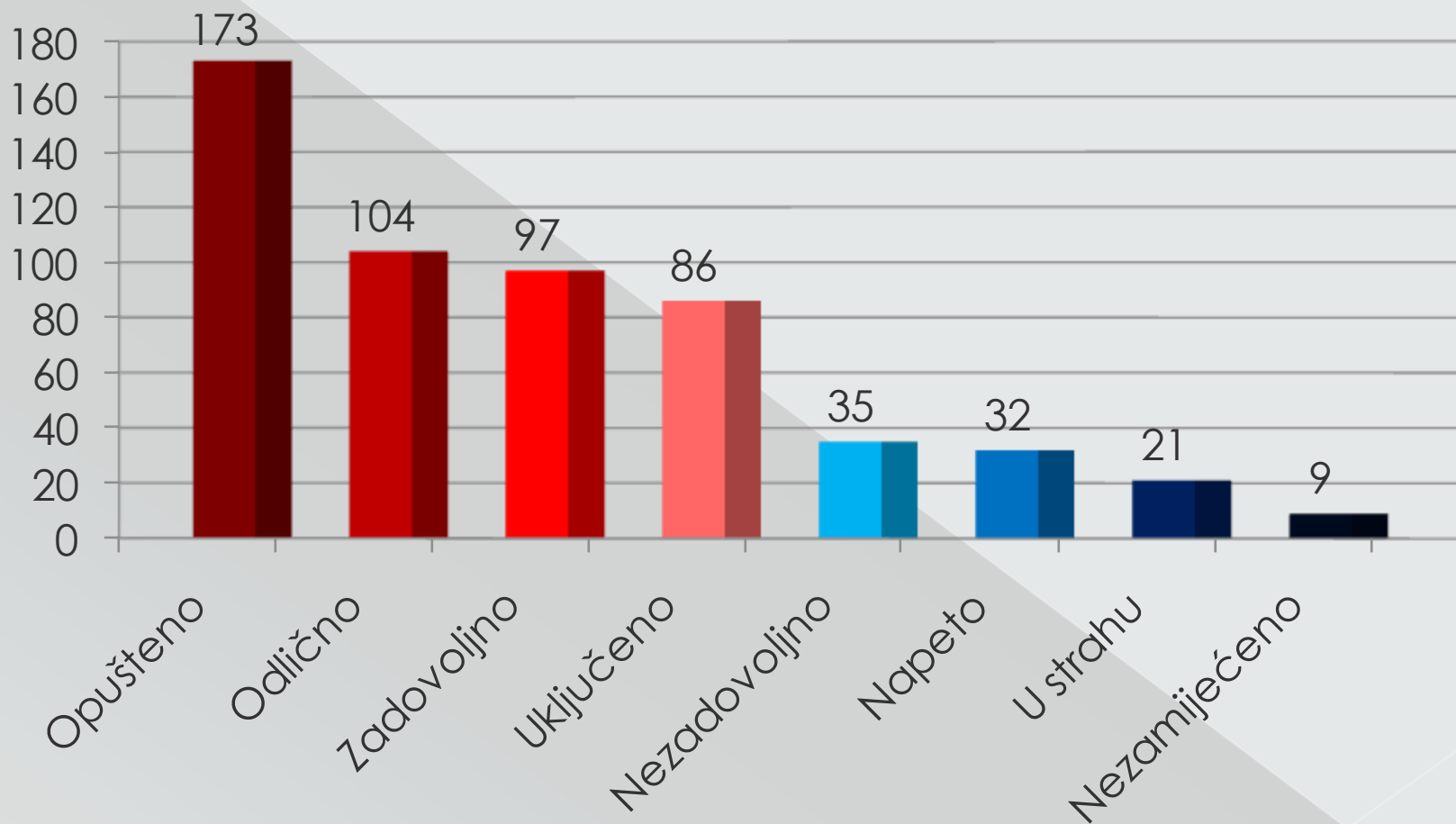
Grafikon 11. Mišljenje učenika o utjecaju medija na njihov glazbeni ukus

Misle li učenici da nastava Glazbene kulture utječe na njihov glazbeni ukus?

Grafikon 12. Mišljenje učenika o utjecaju nastave Glazbene kulture na njihov glazbeni ukus

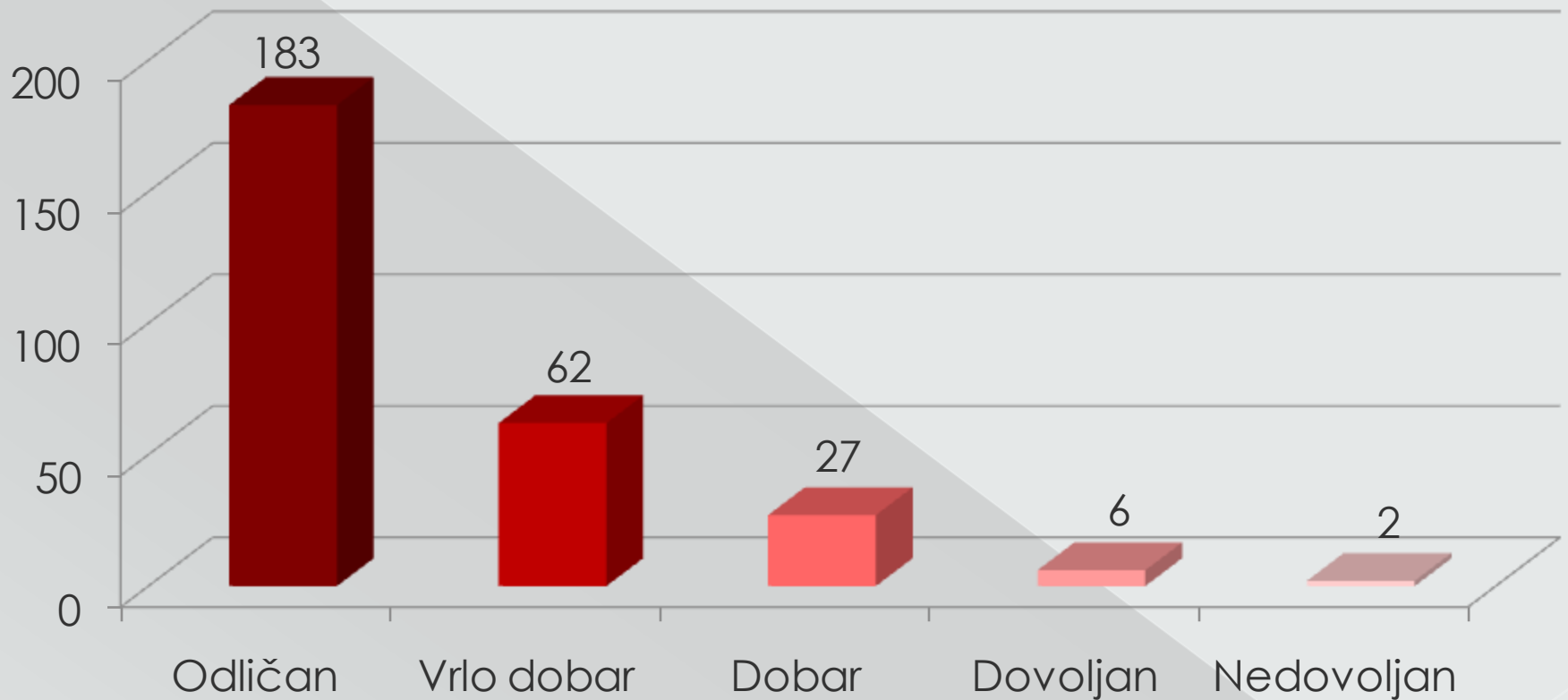
Kako se najčešće osjećaš na nastavi Glazbene kulture?

Grafikon 13. Procjena (ne)ugode na nastavi Glazbene kulture

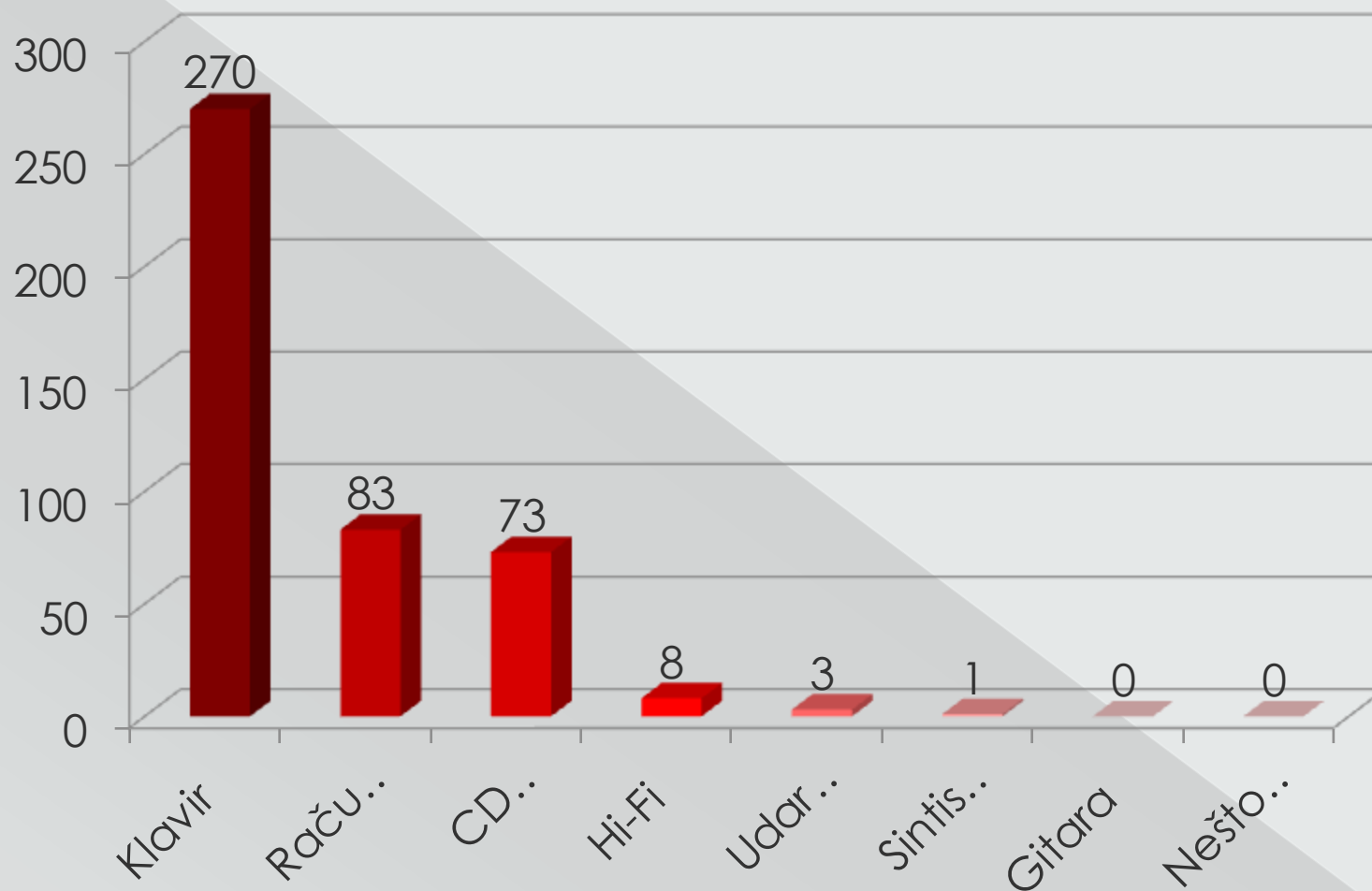

Kojom ocjenom si najčešće ocijenjen na satu Glazbene kulture?

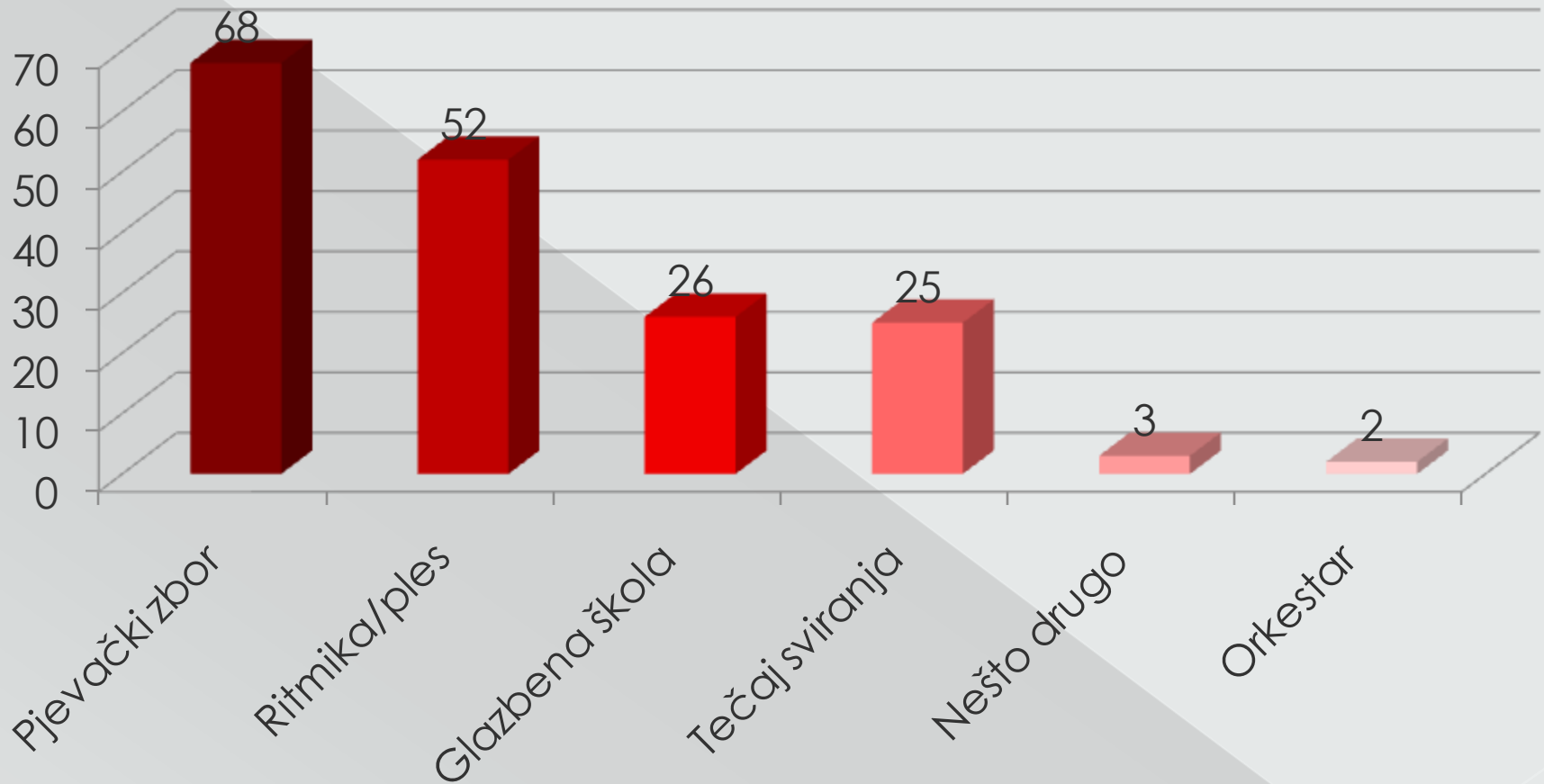
Grafikon 14. Ocjena kojom su učenici najčešće ocijenjeni

Što tvoj nastavnik koristi na nastavi Glazbene kulture?

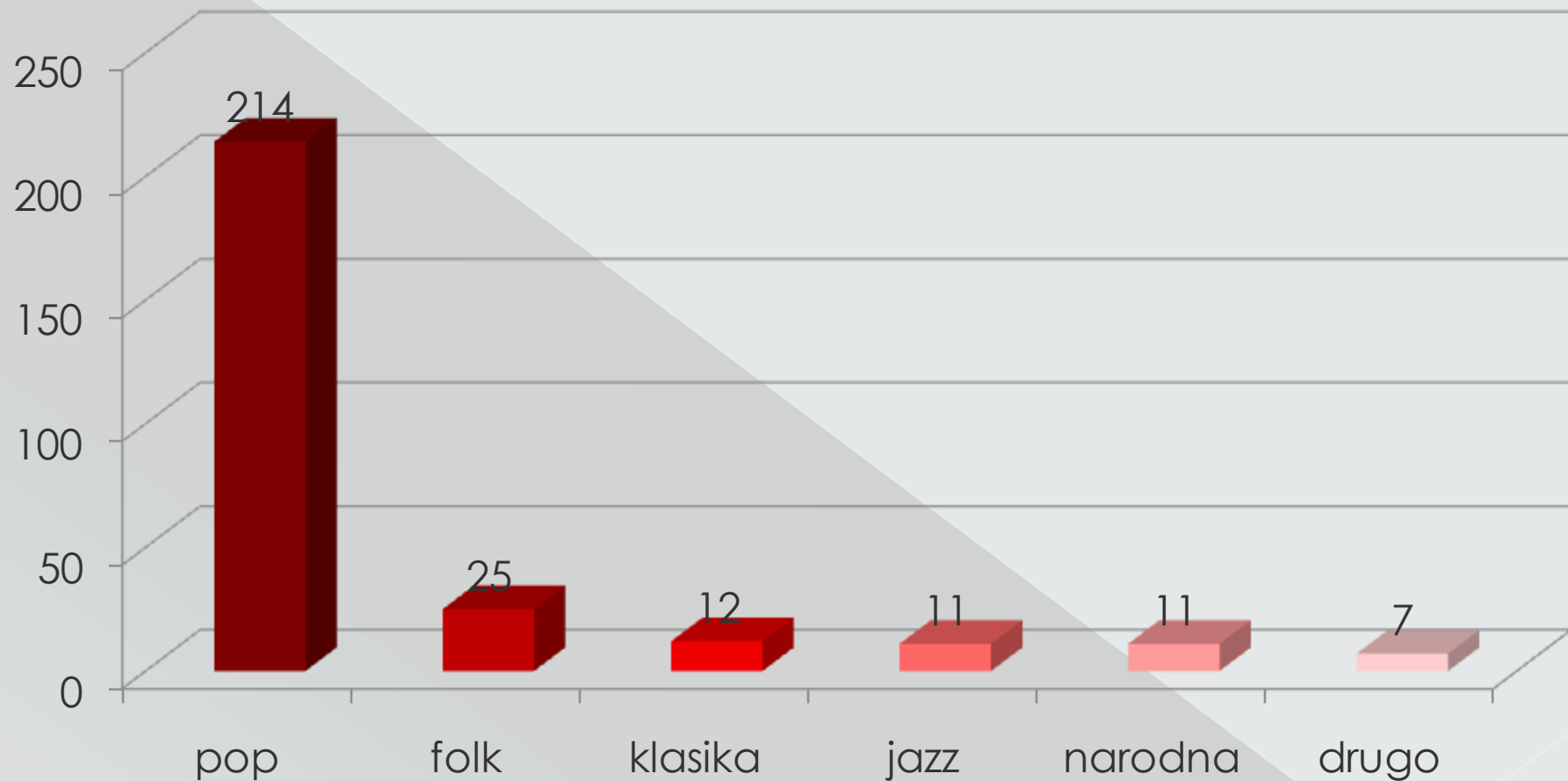
Grafikon 15. Nastavna sredstva i pomagala koja nastavnik koristi na nastavi Glazbene kulture

Koju glazbenu aktivnost polaziš ili si polazio/la?

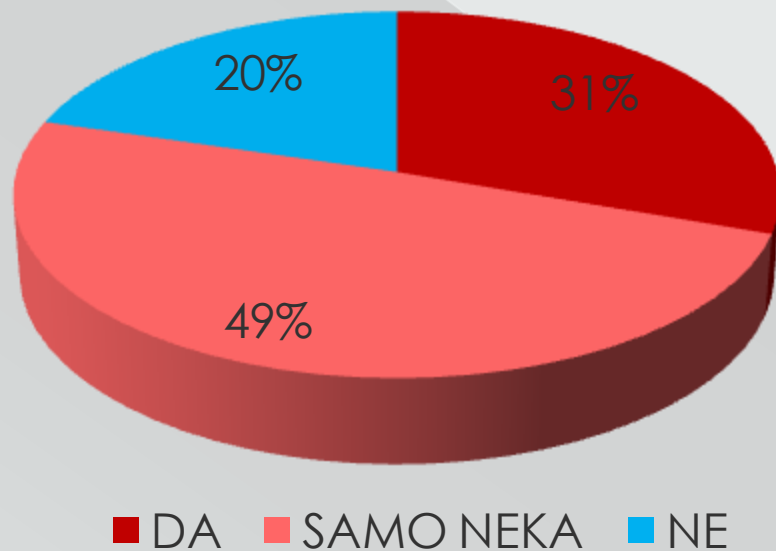
Grafikon 16. Izvannastavne/izvanškolske glazbene aktivnosti koje su učenici polazili/polaze

Koju vrstu glazbe voliš slušati u slobodno vrijeme?

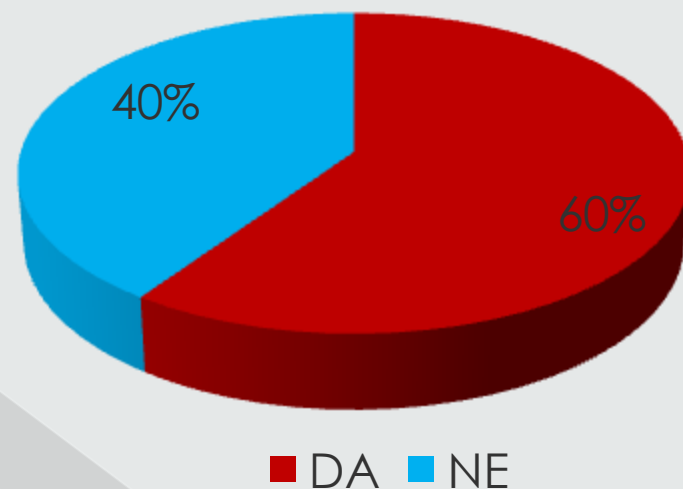
Grafikon 17. Vrsta glazbe koju učenici najviše vole slušati u slobodno vrijeme

Sviđa li ti se umjetnička
(klasična) glazba?

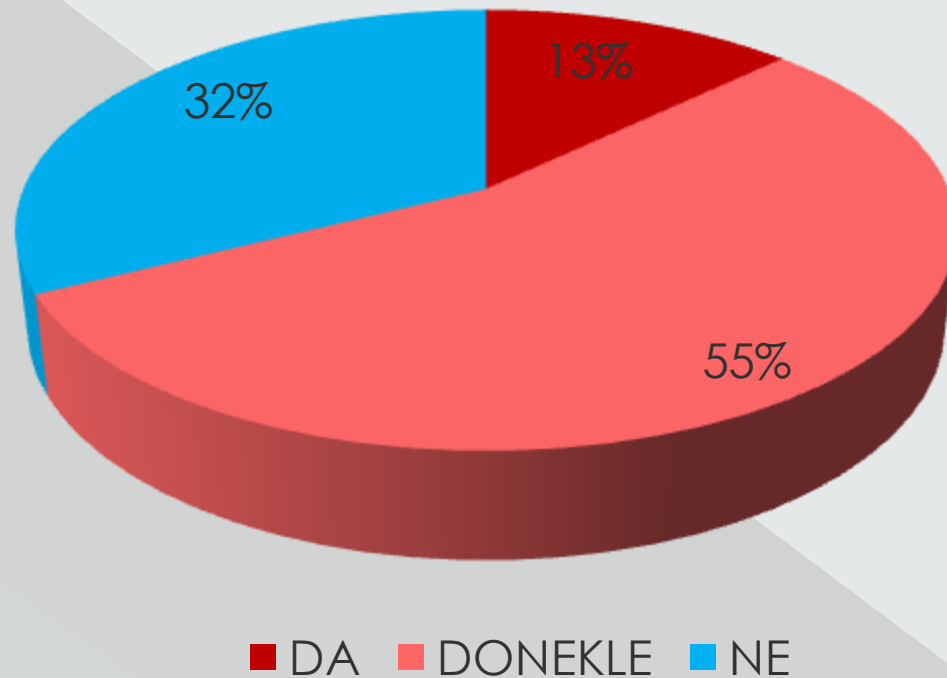
Grafikon 18. Stav prema
umjetničkoj (klasičnoj) glazbi

Voliš li na nastavi
Glazbene kulture slušati
umjetničku (klasičnu)
glazbu?

Grafikon 19. Odnos učenika
prema slušanju umjetničke
(klasične) glazbe u školi

Mišliš li da je Glazbena kultura važan školski predmet?

Grafikon 20. Procjena važnosti predmeta Glazbene kulture

Zaključak

- **postoji razlika preferencija nastavnih područja s obzirom na:**
  - a) dob
  - b) spol učenika
  - c) njihovo (ne)pohađanje izvannastavne/izvanškolske aktivnosti
  - d) (ne)slušanje umjetničke glazbe u slobodno vrijeme od strane učenika
- **ne postoji razlika preferencija nastavnih područja s obzirom na:**
  - a) roditeljsko (ne)slušanje umjetničke glazbe
- **podjednak broj učenika misli da mediji te nastava glazbe utječu, odnosno ne utječu na njihov glazbeni ukus**
- **zastupljenost nastavnih područja, osim *pjevanja*, nije proporcionalna učeničkim preferencijama nastavnih područja**
- **učenici se na nastavi glazbe osjećaju ugodno, a većina učenika misli da je Glazbena kultura važan ili donekle važan predmet**
- **učenici imaju pozitivan stav prema nastavi Glazbene kulture i umjetničkoj glazbi, iako ju većina učenika ne sluša u slobodno vrijeme**

Literatura

- Dobrota, S., Maslov, M. (2015). Glazbene preferencije učenika prema narodnoj glazbi. *Metodički ogledi*, 41(1), 9-22.
- Dobrota, S., Mikelić, M. (2013). Glazbene preferencije učenika prema glazbi različitog tempa. *Metodički ogledi*, 19(2), 137-146.
- Dobrota, S., Obradović, I. (2012). Stavovi učenika osnovne škole prema glazbi i nastavi glazbe. *Školski vjesnik*, 61(1-2), 115-131.
- Dobrota, S., Ćurković, G. (2006). Glazbene preferencije djece mlađe školske dobi. *Život i škola*, 15-16.
- Ilišin, V. (2003). Mediji u slobodnom vremenu djece i komunikacija o medijskim sadržajima. *Medijska istraživanja*, 9/2, 9-34. Preuzeto s: <http://hrcak.srce.hr/file/36721>
- Košta, T. (2016). Nastava pjevanja u osnovnoj školi na području Hrvatske u drugoj polovici 19. stoljeća. *Školski vjesnik*, 65(3), 459-474. Preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/file/262445>
- Košta, T. (2013). Počeci suvremene nastave glazbe u Hrvatskoj i Sloveniji nakon drugog svjetskog rata. U: EDUvision 2013»*Sodobni pristopi poučavanja prihajajućih generacija*«»*Modern Approaches to Teaching Coming Generation*«, Orel, Mojca (ur.). Polhov Gradec: Eduvision, str. 90-102. Preuzeto s: <https://www.bib.irb.hr/675824>
- Košta, T. (2009). Razvoj nastave glazbe u Hrvatskoj u drugoj polovici XIX. stoljeća – promjene u glazbeno nastavnoj praksi nekad i danas. U: *Glazbena pedagogija u svijetlu sadašnjih i budućih promjena*, mr. sc. Sabina Vidulin - Orbanić (ur.). Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za glazbu, str. 103-111. Preuzeto s: www.unipu.hr/.../odjel.../2009.../Zbornik_radova_-_1_med_sim_GP_-_web.pdf
- Martinović, V., Vidulin, S. (2015). Umjetnička glazba i oblikovanje kulturnoga identiteta učenika. *Školski vjesnik*, 64(4), 573-588.
- *Nastavni plan i program za osnovnu školu*. (2006). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- Radičević, B., Šulentić Begić, J. (2010). Pjevanje u prvim trima razredima osnovne škole. *Život i škola*, 24, 243-252.
- Radočaj-Jerković, A. (2017a). *Pjevanje u nastavi glazbe*. Osijek: Umjetnička akademija u Osijeku.
- Radočaj-Jerković, A. (2017b). *Zborsko pjevanje u odgoju i obrazovanju*. Osijek: Umjetnička akademija u Osijeku.
- Radočaj-Jerković, A. (2012). Pjesma i pjevanje u razredu u općeobrazovnoj školi. *Tonovi*, 59, 32-82.
- Rojko, P. (2013). U potrazi za (izgubljenom?) ljepotom. *Tonovi*, 61, 61-70.
- Rojko, P. (2009). Što danas znači Uvođenje u glazbenu kulturu?. *Tonovi*, 54, 5-10.

- Rojko, P. (2007). Umjetnost u odgoju i obrazovanju – commonsense ili zabluda. *Tonovi*, 50, 51-59. Preuzeto s: https://bib.irb.hr/datoteka/567800.Rojko_Umjetnost_u_odgoju_i_obrazovanju_common_sense_ili_zabluda.pdf
- Rojko, P. (2005). HNOS za glazbenu nastavu. *Tonovi*, 45/46, 5-16.
- Rojko, P. (2004). *Metodika glazbene nastave - praksa I. dio*. Zagreb: Jakša Zlatar.
- Rojko, P. (1996/2012). *Metodika nastave glazbe: teorijsko - tematski aspekti*. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera, Pedagoški fakultet.
- Šulentić Begić, J., Kujek, T. (2017). [Slušanje glazbe u nastavi i udžbenicima glazbene kulture u prvim trima razredima osnovne škole](#). *Tonovi*, 69, 37-47.
- Šulentić Begić, J. (2016a). *Primjena otvorenog modela nastave glazbe u prva četiri razreda osnovne škole*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti.
- Šulentić Begić, J. (2016b). [Slušanje glazbe kao područje otvorenoga modela/kurikuluma nastave glazbe u prvim trima razredima osnovne škole](#). U: *Zbornik znanstvenih radova s Međunarodne znanstvene konferencije Globalne i lokalne perspektive pedagogije*, Jukić, R.; Bogatić, K.; Gazibara, S.; Pejaković, S.; Simel, S.; Nagy Varga, A.; Campbell-Barr, V. (ur.). Osijek: Filozofski fakultet u Osijeku, str. 268-279.
- Šulentić Begić, J., Begić, A. (2015). Otvoreni model nastave glazbe u razrednoj nastavi. *Školski vjesnik*, 64(1), 112-130.
- Šulentić Begić, J. (2014). Glazbene igre u primarnom obrazovanju. U: *Umjetnik kao pedagog pred izazovima suvremenog odgoja i obrazovanja*, Tihana Škojo (ur.). Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku, str. 156-157. Preuzeto s: https://bib.irb.hr/datoteka/726118.Glazbene_igre_u_primarnom_obrazovanju.pdf
- Šulentić Begić, J., Tomljanović, K. (2014). Slušanje glazbe u prva tri razreda osnovne škole. *Metodički obzori*, 19, 66-76.
- Šulentić Begić, J., Birtić, V. (2012). Otvoreni model nastave glazbene kulture u primarnom obrazovanju u nekim osječkim osnovnim školama. *Tonovi*, 60, 72-84.
- Šulentić Begić, J. (2012). *Otvoreni model glazbene nastave u praksi osnovne škole (Slušanje glazbe i pjevanje)*. *Metodički priručnik za učitelje i studente glazbene kulture, glazbene pedagogije i primarnog obrazovanja*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Učiteljski fakultet.
- Šulentić Begić, J. (2010a). Slušanje glazbe u osnovnoškolskoj nastavi. U: *Zbornik radova s IV. International Scientific Conference - Modern Methodological Aspects / Korszerű módszertani kihívások / Suvremeni metodički izazovi*, Bene, A. (ur.). Subotica: Ujvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, str. 429-441.
- Šulentić Begić, J. (2010b). Pjevanje kao izabrana aktivnost otvorenog modela nastave glazbe. U: *Monografija umjetničko-znanstvenih skupova 2007. - 2009. Glas i glazbeni instrument u odgoju i obrazovanju*, Vrandečić, T., Didović, A. (ur.). Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Europski centar za napredna i sustavna istraživanja, str. 60-67. Preuzeto s: <https://www.bib.irb.hr/pretraga/?q=Pjevanje+kao+izabrana+aktivnost+otvorenog+modela+nastave+glazbe&by=meta>
- Šulentić Begić, J. (2009). Glazbeni ukus učenika osnovnoškolske dobi. *Tonovi*, 53, 65-74.
- Vidulin-Orbanić, S., Terzić, V., (2011). Polazište i pristup pjevanju u općeobrazovnoj školi. *Metodički ogledi*, 2, 137-156.

HVALA NA POZORNOSTI!

